

เรียนรู้ สิทธิ และ ความรับผิดชอบ จาก ค่าย ยุวสิทธิมนุษยชน ยส.

“ค่ายนี้สนุกมากครับ ไม่น่าเบื่อเลย ความลงตัวของกิจกรรมมันดูดีมาก ผมว่าเป็นค่ายที่สมบูรณ์แบบที่สุด ผมให้ ๕ ดาวเลย”

“ค่ายนี้อบอุ่น เป็นกันเองเกินคาด ทีมงานเทคแคร์ดีมาก ขอขอบคุณที่ๆ ทีมงานทุกคนเลยคะ”

“กิจกรรมสัมผัสชีวิตได้ประโยชน์ดีมาก ได้เจอสิ่งที่ไม่มีโอกาสได้พบเห็น เป็นประสบการณ์ใหม่คะ”

“กิจกรรม Human Rights Walk Rally สนุกดี และได้รับความรู้ด้วย”

“ไม่เบื่อเลยที่ทำกิจกรรม ทำให้องสนใจในกิจกรรมมากขึ้น”

“พวกพี่เลี้ยงเห็นถึงความสำคัญของยุวชนในอนาคตดีคะ ทำให้องๆ ได้เรียนรู้ทุกอย่างดีและมีความสุข”

“ระยะเวลาในการจัดค่ายน่าจะนานกว่านี้ น่าจะจัดสัก ๗ วันไปเลย” ฯลฯ

ค วามรู้สึกเหล่านี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งของเสียงสะท้อนจากเยาวชน ที่ได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมค่ายยุวสิทธิมนุษยชน ที่คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อความยุติธรรมและสันติ (ยส.) จัดให้กับเยาวชนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายอย่างต่อเนื่องมาจนถึงครั้งที่ ๓

นับตั้งแต่ปี ๒๕๕๐ เป็นต้นมา ยส. ได้ริเริ่มจัดกิจกรรมส่งเสริมการเคารพสิทธิมนุษยชนไปยังกลุ่มนักเรียนในโรงเรียน เพื่อปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมสิทธิมนุษยชนให้เกิดขึ้นแก่เยาวชน โดยได้จัดกิจกรรมค่ายยุวสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๑๒ - ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๐ ที่บ้านสวนยอดแซฟ อ.สามพราน จ.นครปฐม ในครั้งนั้นได้พาเยาวชน

เข้าไปเรียนรู้และสัมผัสชีวิตของเยาวชนที่ก้าวพลาดในชีวิต ที่ศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนบ้านกาญจนาภิเษก อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ทำให้เยาวชนค่อยๆ ได้เรียนรู้ปัญหาของเยาวชนที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน ต่อมาได้จัดค่ายยุวสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๔ - ๗ ตุลาคม ๒๕๕๐ ที่อุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด อ.เมือง จ.ระยอง ในครั้งนี้ได้พาเยาวชนลงพื้นที่ศึกษาปัญหาชุมชนที่ได้รับผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมจากนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด ทำให้เยาวชนได้เรียนรู้ถึงสิทธิชุมชนและการรวมพลังของคนในชุมชนที่ยืนหยัดต่อสู้เพื่อปกป้องรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน

ในปีนี้ ยส. ได้จัดค่ายยุวสิทธิมนุษยชนขึ้นเป็นครั้งที่ ๓ เมื่อวันที่ ๑๑ - ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๑ โดยได้เลือกโรงเรียนหมู่บ้านเด็ก อ.ศรีสวัสดิ์ จ.กาญจนบุรี เป็นสถานที่จัดค่ายด้วยวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้

เยาวชนได้เรียนรู้เรื่องสิทธิเด็ก พร้อมไปกับการรับรู้ถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนในสังคมไทย อาทิ ปัญหาความยากจน ครอบครัวยุติธรรม ถูกทอดทิ้ง ถูกทารุณกรรม ถูกล่วงละเมิดทางเพศ ฯลฯ โดยค่ายฯ ครั้งนี้มีเยาวชน

เข้าร่วมทั้งสิ้น ๓๘ คน จาก ๑๐ โรงเรียน ทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด เช่น นนทบุรี ราชบุรี นครปฐม พิษณุโลก และน่าน

ตลอดการจัดค่ายฯ มีกิจกรรมที่ส่งเสริมความรู้เรื่องสิทธิมนุษยชนหลากหลายรูปแบบ ตัวอย่างเช่น กิจกรรม "กล้วยของฉันหายไปไหน" และกิจกรรม "ความจำเป็นและความต้องการ" ให้เยาวชนได้เรียนรู้เรื่องศักดิ์ศรีและสิทธิของความเป็นมนุษย์ กิจกรรม Human Rights Walk Rally ซึ่งประกอบไปด้วยฐานต่างๆ ที่ให้ทั้งสาระและความบันเทิง ได้แก่ ฐานภาพลวงตา, ฐานดาวโมเบียส, ฐาน

เรียมมนุษย์, ฐานบันไดชีวิต...สิทธิของฉัน และฐานช่องว่างระหว่างชนชั้น โดยที่แต่ละฐานได้สอดแทรกแนวคิดสิทธิมนุษยชนให้เยาวชนได้รู้และเข้าใจว่า สิทธิมนุษยชนมีพื้นฐานอยู่บนความยุติธรรม มนุษย์ทุกคนมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่เท่าเทียมกัน มีสิทธิเสรีภาพต่างๆ ที่ติดตัวมนุษย์มาตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย ให้เยาวชนได้ตระหนักถึงสิทธิของตนและสิทธิของผู้อื่น ได้รับความรู้ในสังคมนี้มีความไม่เท่าเทียมและไม่เป็นธรรมอยู่มากมาย อันเกิดจากการเอารัดเอาเปรียบกัน การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน หากเราต้องการเห็นสังคมที่มีสันติภาพและสันติสุข ต้องเริ่มที่ตัวเรา รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเราก่อน

นอกจากนี้ ยังมีกิจกรรมให้เยาวชนได้เรียนรู้และทำความเข้าใจเรื่องปฏิกฎาว่าด้วยสิทธิมนุษยชน และอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กผ่านกิจกรรมกลุ่ม ด้วยการร่วมกันหาข่าวจากหนังสือพิมพ์และนำเสนอว่าสอดคล้องกับปฏิกฎาหรืออนุสัญญาฯ ข้อใด อีกทั้งได้เรียนรู้เรื่องสิทธิจากการดูภาพยนตร์เรื่อง Forrest Gump ที่สอดแทรกสาระต่างๆ ไว้มากมาย เช่น สิทธิเด็ก

สิทธิคนพิการ และการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ

กิจกรรมสัมผัสชีวิต เป็นกระบวนการเรียนรู้รูปแบบหนึ่งที่ ยส. ใช้เป็นเครื่องมือสร้างความเข้าใจต่อสภาพความเป็นจริงของสังคมให้กับเยาวชน โดยจัดให้เยาวชนพักค้างคืนร่วมกับครูและเด็กๆ ในโรงเรียนหมู่บ้านเด็ก และทำกิจกรรมฝึกวิชาชีพพร้อมกับเด็กๆ ของโรงเรียน เช่น ทำผ้าบาติก ทอผ้า งานประดิษฐ์จากไม้ งานเกษตร งานเฟอร์นิเจอร์ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ยังมีช่วงของการรับฟังประสบการณ์การทำงานจากแม่แฉิวหรือคุณรัชนี ธงไชย ครูใหญ่โรงเรียนหมู่บ้านเด็ก และเจ้าหน้าที่ของโรงเรียน ทำให้รู้ว่าโรงเรียนหมู่บ้านเด็กก่อตั้งขึ้นเพื่อให้เป็นบ้านและโรงเรียนของเด็กๆ ที่มีบรรยากาศของความรัก ความเข้าใจระหว่างครูและเด็กๆ ให้เด็กมีสิทธิเสรีภาพในการเลือกที่จะเรียนและฝึกอาชีพที่ตนเองสนใจและถนัด ได้รู้ว่าเด็กๆ ที่มาอยู่ที่นี่ส่วนใหญ่เป็นเด็กที่มีปัญหาทางครอบครัว

ยากจน และถูกทำร้าย ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ทำให้เยาวชนได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับน้องๆ ที่นี้ ได้รู้ว่ามีคนที่ลำบากมากกว่า ทำให้เห็นคุณค่าในชีวิตของตนเองที่มีโอกาสมากกว่าน้องๆ ได้เห็นคุณค่าของความรัก ความเข้าใจ และการเอาใจใส่ในครอบครัวตนเอง เห็นช่องว่างระหว่างคนมีและคนด้อยโอกาส และมีความเข้าใจต่อปัญหาของสังคมมากขึ้น

นอกจากนี้เยาวชนยังได้มีโอกาสเข้าร่วมสังเกตการณ์การประชุม “สภาโรงเรียน” ซึ่งครู เจ้าหน้าที่ และเด็กๆ ทั้งหมดจะต้องมาเข้าร่วมประชุมในฐานะสมาชิกของโรงเรียนโดยทุกคนจะมีสิทธิและเสียงเท่ากัน ในการประชุมครั้งนี้ ได้มีการพิจารณาตัดสินกรณีพิพาทอันเกิดจากการทะเลาะวิวาท การรังแกกันของเด็กๆ ที่นี้ โดยให้

สมาชิกในสภาร่วมกันกำหนดบทลงโทษของผู้กระทำผิด แล้วให้สมาชิกอื่นๆ ร่วมกันโหวตด้วยมติเป็นเอกฉันท์ สภาโรงเรียนจึงเป็นแหล่งเรียนรู้ของเด็กๆ ในเรื่องของสิทธิได้เป็นอย่างดี ดังที่เยาวชนค่ายฯ ได้แสดงความเห็นต่อการเข้าร่วมสังเกตการณ์สภาโรงเรียนหมู่บ้านเด็กว่า เขาได้เห็นถึงประชาธิปไตย การมีส่วนร่วม การมีสิทธิมีเสียง เด็กกล้าพูดกล้าแสดงออก สามารถแสดงความคิดเห็นว่าพวกเขาคิดอย่างไร เป็นการแสดงให้เห็นถึงเรื่องสิทธิ การไม่ล่วงละเมิดสิทธิ กล้ายอมรับเมื่อทำผิด กล้าขอโทษกับคนที่เราทำให้เสียใจ เป็นอีกมิติหนึ่งที่ได้เห็น เป็นการเติบโตของเด็กๆ ที่นี้

อีกกิจกรรมหนึ่งซึ่งจัดขึ้นเป็นครั้งแรกในค่ายนี้ คือ กิจกรรมสิทธิและความรับผิดชอบ ซึ่งเป็น

กิจกรรมที่เกิดจากแนวคิดที่ว่า ในสังคมทุกวันนี้ คนเรามักจะเอาแต่เรียกร้องสิทธิต่างๆ มากมายที่ตนมีอยู่ เพราะคำนึงถึงแต่สิทธิของตนเองเท่านั้น โดยที่มักจะไม่คำนึงไป

ว่าคนอื่นก็มีสิทธิเช่นเดียวกับเรา จนทำให้บางครั้งการใช้สิทธิของเรา อาจไปกระทบกระเทือนหรือละเมิด สิทธิของผู้อื่นได้ ดังนั้น การที่เรา จะเรียกร้องเพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิใดๆ ก็ตาม เราก็ต้องมีความรับผิดชอบที่ จะปฏิบัติบางสิ่งบางอย่างด้วย

นั่นเองจึงเป็นที่มาของความ รับผิดชอบที่จะต้องมาควบคู่กับ สิทธิเสมอ กระบวนการของ กิจกรรมนี้คือ ให้เยาวชนแต่ละกลุ่ม ช่วยกันระดมความคิดว่า การที่เรา

อยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคม เริ่มตั้งแต่ สังคมเล็กๆ ที่บ้านของเรา ต่อมาที่ โรงเรียน ในห้องเรียนซึ่งมีทั้งครูและ เพื่อนๆ จนกระทั่งถึงสังคมภายนอก เรามีสิทธิอะไรบ้าง และในสิทธิ

แต่ละเรื่องนั้นมีความรับผิดชอบ อะไรที่คู่กันอยู่ ซึ่งเยาวชนได้นำ เสนอสิทธิและความรับผิดชอบได้ อย่างเป็นรูปธรรมและน่าสนใจ เป็น ตารางเปรียบเทียบได้ดังนี้

สิทธิในครอบครัว, ที่บ้าน	ความรับผิดชอบ
ได้รับการเลี้ยงดูและการดูแลเอาใจใส่จากพ่อแม่	เชื่อฟังคำสั่งสอนและกตัญญูต่อพ่อแม่ ช่วยเหลืองานบ้านตามกำลังที่ทำได้
การเป็นเจ้าของทรัพย์สิน	ดูแลรักษาทรัพย์สินของตนเอง และไม่ละเมิดทรัพย์สินของผู้อื่น
สิทธิส่วนบุคคล, ความเป็นส่วนตัว	เคารพในความเป็นส่วนตัวของผู้อื่น ไม่รื้อค้นของคนอื่นก่อนได้รับอนุญาต
การติดต่อสื่อสารและแสดงความคิดเห็น	เป็นผู้พูดและผู้ฟังที่ดี รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ไม่พูดโกหก
การเข้า-ออกบ้าน	กลับบ้านตรงเวลา ไม่ทำให้ผู้ปกครองเป็นห่วง
เล่นและพักผ่อนอย่างมีความสุข	ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จ ไม่เล่นหรือเปิดเพลงเสียงดังรบกวนผู้อื่น
การเลือกคู่ครอง	รับฟังความคิดเห็นของคนในครอบครัว และวางตัวให้เหมาะสม
การไม่ถูกลงโทษจนเกินเหตุ	เป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ ไม่เป็นเด็กเกเร

สิทธิในโรงเรียน	ความรับผิดชอบ
ได้รับโอกาสในการศึกษา	ขยันหมั่นเพียรและตั้งใจศึกษาเล่าเรียน
ได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ อย่างเพียงพอ	มีวิจารณ์ญาณในการรับสื่อ
ใช้สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน	ใช้อย่างรู้คุณค่าและช่วยกันดูแลรักษา
การแสดงความคิดเห็น	แสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ และยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น
ได้รับความคุ้มครองความปลอดภัย	ไม่ทำร้ายผู้อื่นทั้งทางร่างกายและวาจา ไม่ทะเลาะกัน ไม่นินทาต่อกัน
มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน	ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมอย่างเต็มที่ ไม่ปิดกั้นโอกาสของคนอื่น
ได้รับความยุติธรรมจากครู	ให้ความเคารพต่อคุณครูทุกคน
การเลือกตั้งคณะกรรมการนักเรียน	ไปใช้สิทธิออกเสียง เลือกคนที่ดีที่ทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม

สิทธิในสังคม	ความรับผิดชอบ
การออกเสียงเลือกตั้ง	ไปเลือกตั้งและไม่ซื้อสิทธิขายเสียง เลือกคนที่ดีที่ทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม
ได้รับข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง	มีวิจารณ์งานในการรับสื่อ และให้ข้อมูลที่ถูกต้องกับผู้อื่น
ได้รับความคุ้มครองและประกันความปลอดภัย	ดำเนินชีวิตอย่างมีสติ ไม่ทำให้ตนเองและผู้อื่นเดือดร้อน
การร้องเรียนในเรื่องเดือดร้อนต่างๆ	ไม่สร้างความเดือดร้อนให้กับผู้อื่น และเคารพกฎหมาย
ดำเนินชีวิตในสังคมที่สงบสุข	ไม่สร้างปัญหาให้กับสังคม
ได้รับสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน	ดูแลรักษาสาธารณูปโภคต่างๆ ใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า ประหยัดน้ำ ไฟฟ้า
ได้รับความยุติธรรมในสังคม	เคารพในสิทธิของผู้อื่น ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น
ประกอบอาชีพการงานต่างๆ อย่างสุจริต	ทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่ และช่วยเหลืองานผู้อื่นเมื่อมีโอกาส
การแสดงความคิดเห็นและการแสดงออก	ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น และยอมรับการข่มขู่โดยสันติ
การนับถือศาสนา	ปฏิบัติตามหลักคำสอนของศาสนา

จะเห็นได้ว่า เยาวชนมีความเข้าใจเรื่องสิทธิและความรับผิดชอบในลักษณะที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง ซึ่งสิ่งนี้เป็นเป้าหมายหนึ่งของการจัดค่ายยุวสิทธิมนุษยชน เพราะหากเยาวชนสามารถเข้าใจเรื่องสิทธิและปฏิบัติความรับผิดชอบของตนแล้ว ก็เชื่อได้ว่า พวกเขาจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่จะสร้างสันติสุขให้กับสังคมได้

ค่ายยุวสิทธิมนุษยชนครั้งนี้ประสบความสำเร็จด้วยดี จากความร่วมมือของหลาย ๆ ฝ่าย ทั้งจากผู้ปฏิบัติงานทุกคนใน ยส. รวมถึงความอนุเคราะห์หลายประการจากโรงเรียนหมู่บ้านเด็ก น้องๆ เยาวชนต่างได้รับความรู้ ประสบการณ์ และความประทับใจไปมากมาย กล่าวได้ว่า ค่ายยุวสิทธิมนุษยชน คือสถานที่ที่บ่มเพาะเมล็ดพันธุ์แห่งความดีงามและความรัก เพื่อที่จะเติบโตขึ้นเป็นกิ่งก้านอันแข็งแรง และแผ่ขยายความร่มเย็นด้วยแนวทางแห่งสิทธิมนุษยชนแก่สังคมต่อไป 🔄

คณะกรรมการคทาทอลิก
เพื่อความยุติธรรมและสันติ (ยส.)
จัดค่ายยุวสิทธิมนุษยชน ให้กับ
นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา
ตอนปลาย ปีละ ๒ ครั้ง
ช่วงปิดเทอมเดือนมีนาคมและ
ตุลาคมของทุกปี หากโรงเรียนใด
สนใจ สามารถส่งนักเรียน
มาเข้าร่วมได้ ดูข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่
www.jpthai.org
หรือติดต่อที่ ๐-๒๒๗๙-๔๖๒๕,
๐-๒๒๗๕-๗๗๘๓
E-mail : jpthai@jpthai.org

